

Utvärdering av näringspolitik – att mäta effekter på tillväxt och hållbarhet

Peter Svensson, fil.dr.

RegLab

Utvärderingsnätverkets träff den 25 maj 2023

Varför är tillväxt viktigt?

- Fler mediciner
- Regional utveckling

Hur kan det offentliga påverka tillväxt?

- Olika typer av styrmedel
  - Skatter
  - Regleringar
  - Direkta eller indirekta stöd
- Riktas mot företag och individer för att öka produktiviteten

Hållbarhet

- Vad är hållbarhet?
  - Olika definitioner
- Hur mäter man hållbarhet?
  - Ex. ESG
- Hur påverkar offentliga insatser hållbarhet?
  - Olika styrmedel
    - Prissättning av negativa externaliteter
    - Förbud
    - Ekonomiska incitament – skattesubventioner, företagsstöd, forskning

Att mäta effekter - exempel

- 500 företag får stöd. I genomsnitt har de 10 anställda, 10 Mkr i omsättning och 0,75 patent vid stödtilfallet.
- 5 år efter stödet. Har samma företag 15 anställda, 15 Mkr i omsättning och 1,5 patent i genomsnitt.
- Vad är effekten av stödet?

Räkna fram effekten på de deltagande företagen

- 5 år senare
  - Omsättning och anställda ökar med 50%
  - Patent ökar med 100%
- Men vad hade hänt om företagen INTE fått stöd
- Hade företagen en uppåtgående eller nedåtgående trend innan?
- Behov av en jämförelsegrupp.

Exempel på effektutvärdering av företagsstöd: EU/Vinnovas Eurostars

- Osäkert om företagsstöd ger effekt eftersom det tex kan uppstå undanträngningseffekter
- Eurostars ett FoU-bidrag
- Vi använde oss rankinglistan av ansökningarna för att få en kontrollgrupp som påminner om de företag som fick stöd
- De företag som precis får stöd är väldigt lika de företag som precis inte får stöd
- Vi fann statistiskt signifikanta och stora effekter över lång tid på omsättning, anställda och teknikutvecklare

Fortsatta analyser

- Efter att ha säkerställt att FoU-bidraget har effekt
  - Indirekta effekter: Innovation kan leda till kunskapsöverspillning till andra sektorer och fram i tiden
  - Hur påverkar stödet hållbarhet?
  - Systemeffekter: FoU kan vara lösning på tekniska flaskhalsar för ekonomisk utveckling och systemomställningar
  - Kostnadseffektivitet

Utvärdering av komplexa processer

- Ingen kontrollgrupp
- Teori-baserad utvärdering
- Förklara hur den offentliga insatsen ska påverka marknaden
- Förklara hur marknadsaktörer ändrar sina beteenden
- Förklara hur det system som insatsen vill påverka ser ut och dess inbördes relationer

Några förslag för att tydliggöra

- Vad är målet med den offentliga insatsen?
  - Vad är marknadsmisslyckandet eller systemmisslyckandet – och vad händer om insatsen minskar misslyckandet?
  - Finns det andra sätt att uppnå samma mål?
- Tydlig programteori
  - Finns det evidens som stödjer/motsäger programteorin?
  - Ex-ante utvärdering
  - Vid behov förändra programteori
- Uppföljningsindikatorer
- Alla insatser har en alternativ kostnad – är det kostnadseffektivt?

info@tillvaxtanalys.se

www.tillvaxtanalys.se

www.linkedin.com/company/tillvaxtanalys/

Många sätt att utvärdera policyinsatser

Figure 2.1: Scoping, designing and conducting an evaluation

